

gospodarske, obrtniške in národne.

Izhajajo vsako sredo po celi pólí. Veljajo v tiskarnici jemane za celo leto 4 gold., za pol leta 2 gold., za četrť leta 1 gold., pošljete po pošti pa za celo leto 4 gold. 60 kr., za pol leta 2 gold. 40 kr., za četrť leta 1 gold. 30 kr.

V Ljubljani 14. marca 1883.

O b s e g: Nekaj o reji puranov. — O setvi semena nekaterih gozdnih dreves. — Da plemenske presice ne požrejo svojih mladičev. — Alkohol iz želoda. — Kmetijska družba kranjska in njen glavni odbor. (Dalje.) — Razpis štipendij za obiskovanje šole za obdelovanje travnikov v Českíh Skalícab. — Tehnično poročilo k projektu o izsuševanju ljubljanskega močvirja. (Dalje.) — Somenj rejnih ovác za povzdigo ovčjereje. — Govor grofa Belcredija o premembi šolske postave v gospóski zbornici na Dunaji. (Konec.) — Poštne hranilnice. — Slovstvo. — Mnogovrstne novice. — Naši dopisi. — Novičar.

Gospodarske stvari.

Nekaj o reji puranov.

Gospoda, pa tudi boljši posestniki, posebno v gorkejih, vinskih krajih čislajo purane in na trgih imajo izrekoma v onih mestih in trgih, kjer se ne izrejajo purani doma, visoko ceno.

Znano je pa, da je reja puranov težavna in kočljiva. Težavna je posebno zaradi tega, ker ta žival hodi daleč okrog po paši, zato prizadeva škodo na polji, in to daje povod k nejevolji in prepirom. Zato se tudi mnogokrat primeri, da gospodar polja sega po pravici samobrambe, dane mu v postavi ter ubije purane, katere zasači na svojem polji.

Ker pure tudi rade skrivaj ležejo in valé v grmovji, kjer potem tudi ponoči ostajajo, jih dostikrat zaleze drug sovražnik — lisica, ki jih potem tudi slastno poruča.

Purani mladiči so pa tudi sami na sebi jako mehke in občutljive živalice. Škoduje jim vsak mraz, mrzla sapa in rosa; nevarna jim je kopriva, in ako ne dobivajo redno dobre hrane, začnejo hirati, začnejo se tresti, noge jim otekajo, hujšajo, nekaj dni tužni pohajajo in končno poginejo.

Kako je tedaj ravnati z mladiči, da se obvarujejo teh nezgod?

Pred vsem potrebujejo te živalice gorkote in dobre hrane. Čez noč, v jutranjem in večernem hladu morajo se spravljati mladiči na gorkem prostoru, v gorkem hlevu, v katerem ni ne mokrote in ne prepiha. Tla morajo biti suha, najboljše nekaj konjskega gnoja, vrh tega ne predolge suhe slame, katere se jim mora večkrat nastiljati. — Dalje se mora skrbeti, da se mladiči nikdar ne spuščajo na prosto, dokler je zjutraj še hladno in dokler je še rosno; enako pa se mora paziti, da na večer in kedar sicer živalice koj zopet pridejo na gorko, kakor hitro postane hladno. — Da dalje mladiči postanejo krepkeji in da lože prenašajo vremenske nezgode, dobro je, da se jim noge večkrat namažejo bodi-si z žganjem, bodi-si s surovim maslom. — Ako se razun omenjenih sredstev mladičem redno daje dobre hrane, ne bo se bati velikih zgub pri izreji.

Ako pa se vendar po naključbah, katerih popolnoma odstraniti nikdar ni mogoče, pripeti bolehnost pri mla-

diču, bo večidel tudi gorkota, dobra hrana navadno zopet popravila, kar se je po nesreči pokvarilo. — Gorkota in dobra hrana ste tedaj oni dve reči, kateri mladim puranom najboljši služite in jih bolj obvarujete bolezní.

O setvi semena nekaterih gozdnih dreves.

Ker je več posestnikov gozdnega semena, posebno smrekovega in želoda nakupilo, naj jim povemo, kako se to seme seje, da ne bo delo zastonj. Škoda za stroške, ako bi se iz nevednosti ne dosegel zaželeni namen.

Želod. Dva do pet čevljev narazen se zemlja dva štirjaška (kvadratna) čevlja na široko prekoplje, očisti trave in kamenja, dva do tri želode tje potakne in 2 do 3 palce na debelo z zemljo pokrije.

Bukovo seme (bukvica) potrebuje varstva, se toraj ne sme na prosto sejati. Navadno se z železnimi grabljami zemlja razbrska in seme vseje. Pokriti se mora le $\frac{1}{2}$ do 1 palca na debelo z zemljo.

Jelšino seme je zelo majno, zato naj se le med zemljo pomeša in to v spomladi.

Brezino seme se seje v jeseni na debelo zemljo in na prosto. Pretrpi veliko mraza, vročina mu škoduje. Kali prvo, večkrat še le drugo leto. Seme naj se le toliko z zemljo pokrije, da ga ni na vrhu zemlje videti.

Javorovo in jesenovo seme. Zemlja se čevelj globoko prekoplje in očisti. Pokrije naj se 1 palec na debelo z zemljo. Nježne sadike so zelo občutljive in jim mraz škoduje, zato naj se seje v spomladi. Jesenovo seme še le drugo leto kali.

Brestovo seme se ne sme na suha in plitva tla sejati. Seje se koj po dozoritvi v začetku meseca junija ali vsaj še tisto jesen. Pokrije se $\frac{1}{4}$ palca na debelo s prstjo.

Gabrovo seme se v jeseni ali spomladi seje. Kali drugo leto. Zemlja se mora dobro očistiti, da se sadike v travi ne zadušé. Pokrije se malo.

Hojevo (jelkino) seme potrebuje zavetja, toraj se le pod drugo drevje seje, in sicer v jeseni. Pokrit naj bo $\frac{1}{2}$ palca s prstjo.

Borovo seme se na solčno, plitvo in peščeno zemljo seje. More se s šterži vred sejati, kateri se po-